

Inhoud

Voorwoord	5
Hoe gebruik je dit boek?	6
Deel 1 Klassenmanagement	9
1. De aandacht van de leerlingen krijgen	10
2. Regels en routines instellen	13
3. Effectief omgaan met wangedrag	16
4. Klassenmanagementtips uitwisselen	19
5. Schreeuwen om stoom af te blazen	22
6. De grootste fout die een leraar kan maken	25
7. Meer leren negeren	27
8. Eenvoudige manieren om boosheid te sussen	30
Deel 2 Lespraktijken	35
9. Effectief lesgeven, deel 1	36
10. Effectief lesgeven, deel 2	39
11. Lesgeven van bel tot bel	41
12. Lesgeven met passie	45
13. Lesgeven als een topcoach	47
14. Hier, daar en overal zijn	51
15. Betekenis geven aan je lessen	54
16. Vijftig manieren om leren leuk te maken	57
Deel 3 Het schoolklimaat verbeteren	61
17. Ouderbetrokkenheid vergroten	62
18. Leerlingen dagelijks begroeten	65
19. Een geheugensteuntje	67
20. Vijfentwintig redenen om trots te zijn op onze school	69
21. Week van de Leerling	73
22. Omgaan met negatieve collega's	76
23. Een klaslokaal-make-over in tien minuten	79
24. De lerarenkamer	83
25. Positief communiceren met <i>alle</i> ouders	85
Deel 4 Leren van anderen	89
26. Het lerarenrapport, deel 1	90
27. Het lerarenrapport, deel 2	93
28. Het schoolleidersrapport	95
29. Tips van collega's	98
30. Leren door elkaar te observeren	101

Deel 5 Wat maakt een leraar effectief?	105
31. Beslissingen nemen in het belang van de leerling	106
32. Omdat jij het bent!	109
33. Laten zien dat je een professional bent	111
34. Je aandacht verleggen	115
35. Het wonder van de glimlach	118
36. Is alles goed met je?	121
37. Je lievelingsleraar	123
38. Je minst geliefde leraar	125
39. De tactiek van excuses	127
40. Het credo van de leraar	130
 Appendix	 133
Tips voor effectief presenteren	135
 Over de auteurs	 141

Voorwoord

Een paar jaar geleden was ik in gesprek met Corwin Press, een van onze internationale uitgeefpartners. We bespraken net een nieuwe overeenkomst, toen Todd Whitaker even kwam buurten. Hij was enthousiast over de manier waarop we zijn boek *Leerlingen zijn net mensen* hebben uitgegeven. Ik vertelde hem dat veel leraren in Nederland en Vlaanderen het een erg praktisch boek vinden, vol uitvoerbare ideeën over hoe je het contact met je leerlingen en de sfeer in je groep op een hoog niveau kunt krijgen en houden, direct te gebruiken en heel toegankelijk geschreven.

Hij werd er blij van: "Dat zal Annette leuk vinden!"¹ And you know what?" Ik haalde m'n schouders op en keek uitnodigend. "We zijn nog zo'n boek aan het schrijven, maar dan heel anders ..." Het werd er nog niet duidelijker op. "Je weet toch hoe saai lerarenvergaderingen kunnen zijn? Ik stribbelde wat tegen. "Ja, er zijn natuurlijk wel goede besprekingen, maar meestal bestaat zo'n lerarenvergadering alleen uit saaie onderwerpen. Die moeten dikwijls per se aan de orde komen, maar het is toch een kleine moeite om eens even flitsend een kort punt te bespreken, dat echt over onderwijs gaat? We zijn een heleboel van die onderwerpen aan het uitwerken, die je als schoolleider zo in je vergadering aan de orde kunt stellen. Het is eigenlijk een flitsend programmaatje van tien minuten, dat echt over onderwijs gaat. Ready to use!" Als je Todd Whitaker kent of weleens een video van hem bekeken hebt, weet je hoe vrolijk hij kan grijnzen na zo'n opmerking.

Je begrijpt het al – want je hebt het boek voor je – ik vroeg meteen aan Corwin om me het boek te sturen als het klaar was. Dat gebeurde, en wij van Bazalt (en onze partners HCO en RPCZ) waren er zo enthousiast over dat het nu ook in het Nederlands beschikbaar is.

Wil je het welzijn en de prestaties van de leerlingen op jouw school tot grote hoogte zien stijgen? Zorg dan dat er op je school beter wordt lesgegeven. Zo eenvoudig is het. Maar hoe kun je het lesgeven verbeteren als je soms niet eens tijd hebt voor een kop koffie, net drie Flitsbezoeken hebt afgelegd (tot volle tevredenheid, dat dan weer wel) en je de wekelijkse lerarenvergadering nog niet hebt voorbereid? Zo hectisch is het natuurlijk niet altijd, maar toch ...

Met dit boek willen we je helpen onderwijsagendapunten in je besprekingen op te nemen, zonder dat je er veel voorbereiding aan hebt. *Een van de belangrijkste doelen van elke lerarenvergadering moet zijn dat iedere leraar zich na afloop meer gestimuleerd voelt en effectiever kan lesgeven dan daarvoor.*

In dit boek laten we zien hoe je flitsende, efficiënte programmaatjes van tien minuten kunt organiseren, die de kwaliteit van het onderwijs onmiddellijk verbeteren: Flitsgesprekken. Leraren zullen zich in deze punten herkennen. En jij, de teamleider, directeur, coördinator, projectleider of lid van het management, wordt effectiever als gespreksleider en inspirator.

Dook Kopmels
Manager Bazalt Educatieve Uitgaven

¹ Annette Breaux, co-auteur

Hoe gebruik je dit boek?

Een dag van een leidinggevende zit vaak al stampvol met vergaderingen, projecten en (regelmatig) met crisismanagement. Daarnaast moet je ook manieren zoeken om de effectiviteit van je leraren te vergroten. Daarom presenteren we hier veertig activiteiten die je met een team samen kunt doen om te leren van en met elkaar: Flitsgesprekken. Deze flitsgesprekken kun je zien als een snelle vorm van professionaliseren, speciaal ontwikkeld om het leren en lesgeven te verbeteren. Elk flitsgesprek kan in tien minuten worden afgerond.

De opzet van het boek is simpel en gemakkelijk te volgen. Elk flitsgesprek is opgedeeld in drie delen:

- Doel
- Programma van het flitsgesprek
- In de praktijk brengen

De drie delen geven precies aan wat je met het flitsgesprek kunt bereiken, wat de inhoud is, en hoe je het geleerde in de praktijk kunt (laten) brengen. De volgorde van de flitsgesprekken is willekeurig. Soms kun je voortbouwen op het voorgaande flitsgesprek of er nog eens naar terugkijken. Maar ze staan allemaal op zichzelf, en je kunt ze door elkaar heen bekijken en gebruiken, al naar gelang de behoefte van je leraren. Er is geen goede of foute manier om dit boek te gebruiken. Kies zelf de flitsgesprekken die voor jou het beste werken en die passen bij het moment waarop je ze wilt geven. Elk flitsgesprek biedt een snelle, effectieve manier om je leraren te voorzien van zinvolle scholing waardoor ze zich doorlopend blijven ontwikkelen. Ze zijn zo ontwikkeld dat ze zo min mogelijk tijd kosten.

Omdat we ons hebben gericht op flitsgesprekken die je in korte tijd kunt behandelen, hebben we bepaalde onderwerpen achterwege moeten laten, aangezien die te complex zijn om in een miniworkshop aan te pakken, denk bijvoorbeeld aan differentiatie, gegevensanalyse en beoordeling. Desondanks behandelen de geboden flitsgesprekken onderwerpen die van wezenlijk belang zijn voor goed onderwijs. Door ze samen met je medewerkers in te voeren, zorg je ervoor dat in alle lessen het niveau omhooggaat.

In de Appendix vind je een aantal tips om de flitsgesprekken effectief en interessant te maken.

Aan het eind van elk flitsgesprek is er ruimte voor het maken van aantekeningen. Gebruik deze ruimte terwijl je je voorbereidt op het flitsgesprek, en ook weer nadat je het flitsgesprek hebt gevoerd, om je ideeën en resultaten vast te leggen. De volgende keer dat je dit flitsgesprek uitvoert, zul je veel plezier hebben van deze aantekeningen.

Als je directeur van een school bent, kun je ervoor kiezen al deze flitsgesprekken zelf te geven. Maar je kunt sommige flitsgesprekken ook laten geven door een teamlid, of een van de andere managementteamleden. Voor nieuwe leraren zijn alle flitsgesprekken nuttig. Daarom kun je dit boek als doorlopende cursus laten gebruiken door de begeleider van nieuwe leraren. Als je leraren regelmatig per klas of als vakgroep vergaderen, kan dit boek ook eenvoudig worden ingezet bij die vergaderingen. En het is uitstekend geschikt voor gebruik in professionele leergemeenschappen.

In wezen is dit boek nuttig voor elke leraar, elke directeur en elk managementteam. Het is een hulpmiddel voor snelle, eenvoudige, zinvolle en goed uitvoerbare professionele ontwikkeling.

Bij veel van de flitsgesprekken hoort materiaal dat je tijdens je presentatie kunt laten zien of kunt uitdelen aan de deelnemers. Deze materialen kun je gratis downloaden van de website van Bazalt: <http://www.bazalt.nl/flitsgesprekken-downloads>.

Het symbool dat hiernaast staat geeft aan dat je de betreffende materialen kunt downloaden.